

Makói Független Ujság

POLITIKAI NAPILAP

Felelős szerkesztő háboruban léte alatt a szerkesztésért felelős:
PURJESZ MÓR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Széchenyi-tér 2., telefon-szám: 124.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK VIDÉKEN:
Egész évre 14 korona. | Negyed évre 3 kor. 50
Fél évre 7 „ | Egy hónap „ 20

Csak lassan, csak lassan...

A legutóbbi galíciai harcokban a csapataink több mint tízezer orosz hadifoglyot ejtettek és nyolcvan orosz ágyút zsákmányoltak. Ez egymagában is elégséges annak megítélésére, hogy mi történt az utolsó öt nap alatt Lemberg körül. De a közönség nem akar gondolkodni, ő csak azt látja, hogy az oroszokat még mindig nem taposhatjuk le. Hogy az oroszok háromszoros túlerőben voltak emberben is, ágyuban is, azt nem akarják számba venni.

Az egész német sajtó és az egész német közvélemény ünnepli az osztrák-magyar hadsereg leMBERGI győzelmét az orosz túlerővel szemben s elismeréssel adózik dícső csapatainknak, csak a kávéházakban ülők elégedetlenek. Az ő hadüldömlényük és az ő bátorságuk a márványasztalok mögött nagyobb, mint azoké a hősöké, akik három hét óta szakadatlan tűzben állnak s akik örök hálfakra érdemeselek. Mert nem az a szomorú, hogy az oroszokat nem lehetett kiszorítani egyetlen csapással Galiciából, hanem az az ellenállás az imponáló, amelylyel az orosz áradatot fel tudták tartóztatni. Még akkor sem volna jogunk panaszra, ha az orosz túlerő egész a Kárpátokig visszazsorította volna a csapatainkat.

A németeknek sokkal könnyebb a helyzetük, mint a miénk. A francia sokkal gyengébb ellenfél s azok az orosz csapatok is, amelyek a németekkel állanak szemben, gyengébbek, számban is, felszerelésben is, kvalitásban is, mint azok, amelyek ellenünk küzdenek. Mert az orosz offenzíva és az egész orosz hadjárat célja az, hogy első sorban minket gázoljon le, hogy szabad keze legyen aztán Németország ellen.

A galíciai harcokat tehát abból a szempontból kell mérlegelni, hogy az oroszok elérték-e eddig a céljukat, vagy legalább is megközelítették-e. Ha nem, úgy a galíciai küzdelem ránk nézve sikerrel járt.

Nekünk az a feladatunk, hogy feltartóztassuk az orosz előnyomulást addig a pár hétig, míg a franciák ellen küzdő német hadsereg egy része beleavatkozhatik az oroszok elleni küzdelembe, de nem is számított és ép ésszel nem is számíthatott senki arra, hogy az orosz kolosszust egymagunk legyőzhessük. Csak a kávéházi Conradok gondolták ezt, akik nem mennek a harctérre, akiknek halavány sejtelmük sincs arról a borzasztó fardalomról, amit derék csapataink elviselnek s akik azt hiszik, tulajdonul elég áldozatot hoznak a hazá-

ért, ha elviselik azt, hogy a mindennapi újságjukat egy negyed-órával későbbben kapiák meg a reggeli kávéjuk mellé.

Nekik minden front győzelmi hírek kellene, hogy éjjel nyugodtabban aludjanak s napközben nyugodtabban emésztthesse nek és semmi áldozatot sem tartanak nagyra, ha azt mások hozzák. Mi nem tehetjük azt meg, amit Miklós cár mondott, hogy vissza kell venni Dankl seregét Lublin alól, ha kétszáz ezer orosz életébe kerül is. Nekünk nem szabad ilyen áldozatot hozni, hogy Galiciából már most szorítsuk ki az oroszokat s ne két hét múlva. Az angolok is zsoldo-

sokat küldenek harcba, olyanokat, akik az életben hajótörést szenvedtek s akik mint utolsó menekőket vették magukra a katonaruhát. Nálunk minden csepp vér drága s elismerés illeti a hadvezetőséget, hogy nem erőlteti az offenzívát, ha az túlságos áldozattal jár. Minden mérvadó tényező meg van elégedve a galíciai hadsereg eredményeivel s ez megnyugvás lehet mindenkinek, aki meggondolja, hogy végül is a vezérkar jobban tudja, hogy mit és hogyan kell csinálni, mint azok a hősök, akik a kávéházak ablakai mögül lekesednek azokért, akikkel a harctérré vonulni lát.

Hírek az európai nagy háborúról.

A szövetséges hadak győzelmei. Ujabb térhódításunk minden harctéren.

A nagy háború abba a stádiumba jutott, mikor a legnagyobb túlerőre van szükség. Seregeink minden harctéren újabb elhelyezkedésekkel vannak elfoglalva. Örökösen vigyázni kell a folyton betörni akaró szerbekre. Északon pedig az oroszok óriási tömegét nemcsak feltartóztatniuk kell, de győzelmünkről szólanak állandóan a hírek.

Szövetségesünk, a német viléz hadsereg győzelmét-győzelemre halmoz. Rövid pár nap alatt le fogja igázni a büszke franciát és aztán teljes erejével fogja rávetni magát az oroszra. E szövetséges hadak egyesülése már csak pár napnak kérdése. És amikor a szövetséges hadak egyesülnek, hamar végeznünk fognak az orosz kolosszussal.

Mai híreink a következők:
Déli hadseregünk ismét átlépte a Drinát.

Budapest, szept. 16.

A hadisajtósztályról a következő hír érkezett: Szerbia megkísérli most az osztrák magyar csapatok vereségéről szóló hírek által hangulatot kelteni a külföldön. Ezzel

szemben csak a hivatalos sajtóközleményekre kell utatnunk. Ezek szerint átlépték a Drinát és az ellenség minden arra irányuló kísérletét, hogy a Szerbiában és a Bánságban megvesse a lábát, teljesen meghiusítottuk.

A hadvezetőség nem titkol semmit.

A legközelebbi időben várható hadüldömlések megállítására szempontjából meg kell állapítani, hogy a hadsereg főparancsnoksága úgy eddig, mint ezenül is arra törekszik, hogy a hadüldömlésekről a nyilvánosságot értesítse és semmit el ne titkoljon. Egyelőre azonban teljesen lehetetlen részletes híreket adni, mert maga a hadseregparancsnokság sincs még az összes részletekről tájékozva. A három héttig tartó harcok alatt majdnem szakadatlanul az ellenséggel szemben álló magasabb parancsnokságoknak és csapatoknak sem idejük, sem alkalmuk nem volt arra, hogy harci jelentéseket küldjenek, de még csak arra sem, hogy kiüntések iránt javaslatokat terjesszenek elő. Mindezt később fogjuk pótolni.

Vereetlen a monarchia hadserege.

Berlin, szept. 15.

A Norddeutsche Allgemeine Zeitung jelenti: A Morgen haditudósítójának a leMBERGI harcokról közölt behaló ismertetése megerősíti az osztrák-magyar vezérkar hivatalos jelentésének kellemes benyomását. Tisztán stratégiai tekintetek készítették a csapatokat arra, hogy oly állásokba vonuljanak vissza, amelyekben előkészületek történhetnek újabb operációkra. Ezen intézkedést nem előzte meg kudarc, sőt ellenkezőleg, nagyon jelentékeny részleges sikert értek el. Az ellenség nagy számbeli túlsúlya a hetek óta harcban álló osztrák-magyar csapatok túlerőltetése lehetetlennek tette, hogy a nagykitöréskor harcra vonuljon az egyes hadseregeket kitegyék a súlyos következményekkel járható oldalbemutások veszélyének s gondoskodni kellett az egységes operáció biztosításáról. Az oroszok megszokott mintá után indulva ismeretes igazságszereséssel bizonyára nagy győzelemmel küzdtek tele a világot. Ez azonban nem változtat azon a megdönthetetlen tényen, hogy az osztrák-magyar hadsereg e rendkívül súlyos harcokból veretlenül került ki és újabb akcióra készen áll. A háború kezdete óta tapasztalt törhetetlen hősiességi harci szellem, amely oly sokszor és oly fényesen bizonyult be, változatlanul fennáll. Az eddigi fényes eredményekből az a remény meríthető, hogy az osztrák-magyar hadseregek friss erővel újra felveszik a harcot és kiváló hadvezérekkel kivívják a végleges győzelmet.

A franciák letagadják a dum-dum lövegeket.

Berlin, szept. 16.

Idevaló lapoknak jelenti Gentből: Poincaré táviratot intézett Wilsonhoz és abban a leghatározottabban tagadja, hogy a francia hadvezetőség gyárilag állította elő a dum-dum lövegeket, de kitér az amerikai Egyesült Államok elnökének amaj ajánlata elől, hogy jelöljenek ki az amerikai kormány lapjainak képviselői közül egy bizottságot, amelynek hivatása volna felderíteni az igazságot.

Clemenceau nyílt levelet intéz a német császárhoz, amelyben vitába elegyedik vele és kétségbe vonja a császárnak Wilsonhoz intézett táviratát arról, hogy a francia katonák dum-dum lövegeket használtak.

Uj hadállásunk.

Értesítés a galíciai harcterről.

Az a terep, amelyet a vezérkar hivatalos jelentése szerint az északi hadseregünk most elfoglalt, a kétfős monarchiának legtermészetesebb, tehát a legerősebb védelmi vonala Galiciában. Hozzá kell ehhez tennünk azt, hogy a Przemysl és Lemberg között fekvő Grodeknel dél felé egy széles mocsár kezdődik, amely a Dayesztler és a Kárpátok felé haladva mindinkább kiszélesedik, amelyen keresztül tehát, ugyazólván, lehetetlen bármilyenféle orosz katonai támadás. Ezekből a biztos védelmi pozíciókból szinte játszva tekinthetünk a táboraink előtt tolongó tömegtelen orosz hadakra, akiknek a magyar hadak hősi vitézségéből és lesújtó erejéből a néhány napi szünettel három hétig folyó irtózatosságotokban s a csaták százszoros sorozatában bőven volt alkalmunk tapasztalatokat gyűjteni. Ez a tapasztalat — az eddig beérkezett hivatalos jelentések szerint — a mi hadainknak halványoznival már több orosz foglyot és háromszáznál már több orosz ágyút mint hadizsákmányt eredményezett.

Nálunk tehát megállt az orosz, hű szövetségeseinkéül, Németországban pedig nincs már orosz hadsereg. Nincs, mert Hindenburg, a nyolcvankétszázéves pátriarkakora legendás német tábornok egy szűk kizsárolta a német földről. Körülbelül husz orosz divíziót vert meg, vágta le őket, vagy fojtotta bele a mazuri tavakba. Németországban egy megsemmisített orosz hadsereg, nálunk egy már többször megvert, most pedig megállított a többszörösen túlerőben levő orosz hadsereg, mindez olyan eredmény a háború hatodik hetében, amely még a legvérmesebb reményeket is fölfújta.

A szerb ellenséget ki-verték az országból.

Budapest, szept. 15.

A szerb offenzíva, amelyik Szlavóniának Száva parti részeiben mutatkozott, pár nap alatt teljesen véget ért. Addig is, amíg részletes felvilágosításokat adhat a katonai vezetés a negyedik önségnek, hiteles forrásból megállapíthatjuk, hogy a Száván átjött összes szerb csapatok tegnap este teljesen megverték nagy veszteségekkel fordultak vissza Szerbiába, úgy, hogy ma már egyetlen szerb katona sem áll az ország területén.

Azok a határszáll magyar és német lakosok is, akik a szerbek közeledésének hírére északi irányba elhúzódtak, ma már rendes lakhelyükre visszatérhettek.

Vilmos császár beszéde a virtoni csatatéren.

Bécs, szept. 16.

A Virton melletti (Longwytlól északnyugatra) lefolyt ütközet után Vilmos császár gratulált a királygránátos ezrednek, melynek a császár fia, Oszkár herceg a parancsnoka. A császár megölelte és megcsókolta fiát és azután végigment az ezred frontján. A gépfegyverosztály elé érve, a császár egy pillanatra megállt és ezt kérdezte:

— Hány százalék lövés talált? Erre egy katona ezt válaszolta: — Száz százalék, felséges uram! A császár nevetett, azután a negyzög közepére ment a beszédet mondott, melyben a következőket fejtette ki:

— Sokszor láttam, parádékon és hadgyakorlatokon az ezredet. Nagy örömmre szolgál, hogy hódított földön láthatlak benneket. Az ezred úgy verekedett, a hogyan elvártam tőle és a hogyan alyáltak 1870-ben tőlük. A virtoni csata örök időkre aranybetűkkel lesz bevésve a hadtörténelembe.

A császár ezután felsorolta a német hadak által legutóbb kivívott sikereket és így zárta szavait: — Mindezeket a győzelmeket mindenható Istenünknek köszönhetjük.

Szerb kegyetlenkedés Ujszerbiában.

Szofia, szept. 16.

Ujszerbiában egyre nagyobb mértékű a forradalmi mozgalom. Az ország minden részében bandák bukkanak fel, amelyek merényleteket követnek el a szaloniki — úszkubi vonal ellen. Ezzel megakadályozzák az élelmiszerek és a francia hadiszerek Szerbiába való beszállítását. A szerb kormány ezt arra használja föl, hogy véres megtorlással éljen a lakosság ellen. Szerb bandák följutották a szaloniki — úszkubi vasút mentén fekvő bolgár falvakat s a lakosságot — férfiakat, nőket, gyermekeket egyaránt — mészárolják. Több lelkeszt megkínóztak, hogy kicsikarják belőlük azok nevét, akik a vasút ellen merényletet követtek el, többet pedig a templom előtti karóhoz költözték, petróleummal leöntötték és meggyújtották őket. Óriási az izgalom mindentel. A lapok erőlyesen követelik a kormánytól, hogy hírtárák el a lakosságról ezeket a vadállatias kegyetlenkedéseket.

Az orosz fogság borzalmai.

Fiume, szept. 16.

Tegnap egy vonattal kilenc le-rongyolódott, kiéhezett ember érkezett Fiuméba. Mindnyájan matrózok, akik a háború kitörésekor orosz fogságba kerültek és már utban voltak Szibéria felé, a deportálástól azonban megmentette őket az, hogy olaszul beszélnék és olasz alattvalóknak vették őket. A tengerészek a következőket mondták el a rettenetes utjáról:

— A háború kitörésekor hajókat a triestli Società di Navigazione Libera Stella nevű gőzöse a Fekete tengeren tartózkodott. Egy napon feltűnt egy orosz cirkáló, amely megállást jelzett hajónknak és egy csónakon katonákat küldött át fedélzetünkre. Az oroszok fogságba vették a hajó személyzetét és átvetették a hajó vezetését. Ó nap ut után Eupatoriába értünk, amelynek kikötőjéből egye-

nesen a börtönbe szállítottak bennünket. Ezek a börtönök rémséges földalatti dokos odúk, ahol csak száraz barna kenyereket és piszkos vizet kapunk. Innen megláncolva tovább vitték más városokon keresztül és mindenütt egy-két napot töltöttünk a rettenetes börtönökben.

— A chersoni kormányzósgában tolmácsot küldtek hozzánk. A 29 főből álló személyzet közül kilencen beszéltek olaszul. Miniket szabadon bocsátottak, a többiket tovább vitték Szibériába. Utban hazafelé egyes ruhadarabjainkat volnunk kénytelenek eladni, hogy ennyivalót vehessünk magunknak. Az orosz román határon az orosz csendőrség ismét feltartóztattak. Négy napi kínos várakozás után végre tovább engedtek. Szenevedésünk csak akkor értek véget, amikor Brassóba érünk.

A cár lesz a fővezér.

Róma, szept. 16.

Pétervárról táviratozza a Giornale d'Italia tudósítója: Nem lehetetlen, hogy maga a cár fog az orosz hadsereg élére állni a háború további folyamán. Egyelőre Nikolajevics Miklós nagyherceg marad a fővezér, a ki mellett az egyes seregek vezérel lesznek: Rennenkamp tábornok, a vilnai katonai kerület parancsnoka, Ivanov tábornok, a keleti katonai kerület kormányzója, Nikitina tábornok odessza katonai kormányzója és Sziinszki tábornok, Varsó főkormányzója és katonai kerületének parancsnoka, aki két év óta az orosz vezérkar főnöke.

Oroszország beismeri a vereségét.

Pétervár, szept. 16.

Az orosz generalisszimusz egy kommunikéje jelent:

Mintán egész figyelmünket a galíciai hadszíntérre voltunk kénytelenek irányítani, sok tekintetben akadályozva volnunk abban, hogy megfelelő csapatokkal folytassuk Kelet Poroszországban a kezdetben sikeresen indult bejárást. Ez okból Rennenkamp tábornok hadserege szeptember első napjaiban a Gerdauen—Labiau vonalon helyezkedett el. Szeptember 7-én a német csapatok általános offenzívát kezdtek ezen hadsereg és a mi határaink ellen. A mocsaras mazuri terület megnehezítette az ott összegyűlt német csapatok pontos megbecsülését. Csak szeptember 10-én látta tisztán Rennenkamp tábornok, hogy a németek átkarolták seregének balszárnyát és szükségesnek látta a visszavonulást. A következő napon az ellenséges offenzíva megakadályozása céljából aktív hadművelethez fogtunk bizonyos pontokon, a melyek során azonban jelentékeny túlsúlyban levő német haderőt konstatáltunk. Ezen a harcvozálon az ütközet folyik.

Szindikalisták Gallieni tábornoknál.

Berlin, szept. 16.

Párisból jelentik Milánón keresztül: A munkás szindikátusok vezetői érintkezésbe léptek a katonai hatóságokkal, hogy Páris

vezénylő tábornoka, Gallieni fogadja a küldöttségüket. Ez a fogadás az elmúlt csütörtökön meg is történt. A küldöttség vezetője figyelmeztette a tábornokot, hogy a német hadsereg előnyomulása rettenetes szerencsétlenségbe fogja dönteni Páris késmilliónyi lakosságát, hogyha nem nyílvánítják Páriszt nyílt városnak és továbbra is amellett marad a kormány, hogy Páris meg kell védelmezni az ellenség ellen.

A küldöttség végül nyomtatékosan arra kérte Gallienit, hogy adja föl Páris védelmét. A parancsnokló tábornok azt felelte, hogy a kérelem megelégedése nem rá, hanem a kormányra tartozik, mert ő csak a kormány parancsainak végrehajtására hivatott. A deputáció küldetésének sikertelensége rettenetes fölzudulást keltett a párisi munkásság körében s már eddig is olyan viharos tüntetések voltak a kormány és a háború ellen, amelyek a forradalommal határosak. A vérszes, mindent elszópró munkássorradalom kitörése a németek közeledésének hírére mindennap várható.

Katonáink különös vitézsége.

Budapest, szept. 16.

Hoefler vezérőrnagy, a vezérkar főnökének helyettese ma éjjel hosszú jelentést tesz közzé, mely viszszaállítást tartalmaz a legutóbbi napok nagy harcaira és megállapítja, hogy seregeink a legnagyobb hősiességgel állták meg a helyüket az igen nagy orosz túlerővel szemben.

A komarova ravaruskai 70 kilométeres frontvonalon megkezdődött általános támadásunk, amely eddig teljesen eredményes volt és különösen a déli szárnyon egészen Lemberg közelébe jutott, ezeknek a sikereknek dacára szükségessé vált seregeink egy újabb csoportosításának elrendelése, mivel az északi szárny ravaruskánál fenyegetve volt és újabb hatalmas orosz túlerő nyomult elő úgy Kraszak előtt harcoló seregeink ellen, mint pedig a hadsereg és a lambergi csatatér közé.

NAPI HIREK

Tájékoztató.

Naptár: Szeptember 17. Csütörtök. Róm. kath. Lambert pk. Protestáns Lambert pk. Görög Orosz szept. 4. Babilasz. Nap kel 5 óra 33 perokor, nyugazik 6 óra 9 perokor.

Időjárás. Lassu hőemelkedés és elvívve eső várható. Sürgönyprognózis: Elvívve csapadék, később enyhébb. Déli hőmérséklet: 14,8 C.

— A polgárőrségről. Megirtuk már, hogy a polgárőrségi szolgálatra többen jelentkeztek, de minthogy egyes, igazi polgári elemek hiányoznak abból, azért a rendőrhatalóság ma a következő felhívást adta ki: Dacára a többször közzétett felhívásnak, a polgárőrséghez csupán a diplomás és iparos elem jelentkezik, míg a földművesek távol maradnak, azért a rendőrhatalóság újból és utoljára hívja fel a lakosságot, hogy minden utcából legalább is 10—20 ig jelentkezzenek, mert ellenkező esetben a vonatkozókat a minisz-

fert rendelet alapján a rendőrkapitány kirendeli szolgálatra.

— Felhívás a tanyai lakossághoz. A háborús idők csak úgy megkövetelik gyermekeik iskoláztatását, mint a béke napjai. Ezért városunk polgármestere felajánlotta a tanyai lakosokat, hogy az 1-3 osztályba tartozó tanulókat tanyájukhoz legközelebb eső iskolába irassák be. Azok, kik a rendelkezést eleget nem tesznek, bírságotlák.

— Megnyílt gyermekmenedékház. A Tulipán-utcai gyermekmenedékházat a város kijavította és már meg is nyílt. A környékbeli lakosok tehát gyermekeiket az ovó-dába irathatják, hol a kicsinyek a szülők munkája idején szükséges felügyeletben részesülnek.

— Munkás balesete. Szabó Lajos kovácsmeister műhelyében Kádár Dániel 15 éves kovács tanonc egy kerékre ráfot húzott fel, miközben a jobb karját a tűzes vas megégette. Az égési seb 3-4 hét alatt gyógyul.

— Anyakönyvi hírek. Elhaltak. Rikács Bálint 3 hónapos, Kozma Rozália 62 éves, Papp Margit 5 hónapos, Lencz Gyula 3 hónapos korában.

— ÉRTESÍTÉS. Tisztelettel értesítem a t. hölgyközönséget hogy bevásárlási utamról visszatérvo női kalaptermem a legújabb divat szerinti modellekkel látam el.
özv. KELEMEN SÁNDORNÉ.

A népfölkelők és a bevonulás.

Rendelet a népfölkelők összeírásáról és bevonulásáról.

A honvédelmi miniszter rendelkezést tett közre, amelyben egy intézkedik, hogy azok a népfölkelésre kötelezettek, kik 1894-ben, 1893-ban és 1892-ben születtek, tartózkodási helyük közszégi előjáróságánál, illetőleg városi hatóságánál. Nem tartoznak jelentkezni az említett években született népfölkelők közül azok, akiket önkéntes belépés vagy rendszeres állítás útján már besorozták, valamint azok, akiket a rendszeres állítás alkalmával fegyverképtelenné tettek, vagy förlendőknek osztályozott a bizottság és így katonai szolgálatra nyilvánvalóan alkalmatlanok.

Az 1892-ben és 1893-ban született népfölkelők közül azok, akik állítási kötelezettségüknek még nem tették eleget, nem irandók össze, hanem sorozó-bizottság elé vezetendők. A rendelet intézkedik a végrehajtás módjáról is, ami azonban csak a hatóságokat érinti. Egy második rendeletet is közöli a mai hivatalos lap, amelyben meghagyja a közigazgatási hatóságoknak, hogy az említett években született népfölkelőket a megfelelő módon hívják fel jelentkezésre. Az összeírás legkésőbb ez év szeptember 24-én befejezendő. A honvédkiegészítő parancsnokság a rendelet értelmében október 1-től október 20-ig tartja meg a népfölkelési bemutató szemlést. A rendszeres népfölkelési bemutató szemléken meg nem jelent népfölkelésre kötelezettek megvizsgálása céljából november 15-én és december 15-én a tartózkodási helyük megfelelő honvédkiegészítő parancsnokságánál új bemutató szemlék lesznek.

Ugy a népfölkelésre kötelezettek, mint az azok mellé kirendelt kísérek a honvédkiegészítő pa-

rancsnokság székhelyére, illetőleg a népfölkelési bemutató-szemlehelyre és vissza, vasuton és gőzhajón a harmadosztályú szakaszokban ingyen utaznak, a közszégi előjáróság által kiállított népfölkelési igazolási lapok alapján. A bevonulók a kiképzés alatt saját ruházatukat fogják használni, ezért meleg alud és felső ruházatot, kötött ujjas mellényt és kötött alsónadrágot, felső posztókabátot, nadrágot, esetleg télikabátot, jó erős lábbelit és takarót kell magukkal vinniük. A polgári ruha használatáért naponta 30 fillér térítést kapnak a bevonulók, a takarókat pedig becsúsi áron megvásárolja a kincstár. Az alkalmosoknak talált népfölkelésre kötelezettek, ha tényleges szolgálatra vonulnak be, kötelesek két napi élelmet magukkal vinni s természetesen bevonulásuk alkalmával is ingyen utazhatnak.

A harctéri helyzet Galiciában.

Dankl és Auffenberg egyesülése a főssreggel.

A tegnapi hivatalos harctéri jelentés háboruban szokatlan nyíltsággal számolt be arról, hogy Lembergnek harcoló csapatainknak mért nem lehetett győzelmüket az ellenség üldözésével kiaknázniuk s mért kellett katonáinkat más pozíciókban elhelyezni. Csak az egészen tájékozatlanok, avagy a szándékosan cinikusok olvashatták ki ebből a jelentésből „Rückwärtskonzentrierung“-ot. Mert, aki elejétől fogva figyelemmel kíséri a galíciai harctér eseményeit, már észrevehette, hogy ezen a nehéz és kényelmetlen terepen nem a döntésnek minél gyorsabban való kieroszakolása a fontos. Ez egyelőre nem jelenthetné azt a végleges diadalt, amelyre a szövetségeseknek feltétlenül szükségük van, hogy Oroszország katonai erejét évtizedekre megtörjék s ezzel a szláv világuralmi aspirációknak egyszersmindkorra véget vessenek. Egy döntő harc mindaddig, amíg az ellenséges hadsereg csak megfoghatkozik, de végleg el nem fogy, csak viszonylagos eredmény, mert folyton önmagában rejti azt a veszedelmet, hogy ez ellenséges haderő — kipótolva az alszenvedett veszteségeket — időt nyer arra is, hogy olyan taktikát hajthasson végre, amely a döntő csata minden eredményét illuzóriussá teheti. Fokozottan állhat ez a tétel olyan ellenségre nézve, amelynél az emberanyag egyáltalán nem számít s népességi viszonyainál fogva a leg-súlyosabb veszteségeket is meg lehetős gyorsasággal s hasonló emberkvantummal képes pótolni.

A galíciai harctér mai helyzetét is ebből a nézőpontból kell tekinteni. Az osztrák-magyar haderő, amelynek számára nézve jelentékeny hátrányban kellett felvenni a küzdelmet az orosz hadsereggel, hogy Németországba való beürítésüket megakadályozza, vállalta azt a súlyos és a világtörténelemben egyedül álló feladatot, hogy feltartóztatja az orosz katonák félelmetes áradatát s foglalkoztatja őket mindaddig, amíg Németország katonai ereje francia területen van lekötve.

Egy ilyen komplikált s tuleróvel szemben rendkívül súlyos feladat megoldása percről-percre, sőt pillanatról-pillanatra más hadi taktikát követel. Offenzíva és defenzíva, vagyis támadás és visszavonulás ilyen feladat alatt úgy váltakoznak egymással, ahogyan épp a pillanatnyi helyzet, vagy szükségesség kívánja. Ez tulajdonképpen nem olyan hadi operáció, amely azzal a — sine qua non — feltevéssel indult meg, hogy végezetül akár diadallal, akár

verességgel kell végződnie. A hánorunak az a része, amelynek ez a feltevés lesz a gerince, akkor következik majd el, amikor már Németország leigázta Franciaországot s minden felesleges erejét az orosz ellen való kooperációra fordíthatja.

Ilyenformán azután egész világosan áll az olvasó előtt a galíciai harctérnek minden fázisa, de a hivatalos jelentésnek ama passzusai is, amelyeknek a visszavonulásról s az oroszok előnyomulásáról szóló részei olyan vegyes érzelmeket váltottak ki.

Az orosz taktika mindenképpen azt szeretné elérni, hogy német területre előnyomuljon s végeredményében Berlint veszélyeztesse. A világ-háború kitörése óta ez a tendencia irányítja az összes orosz hadmozdulatokat, főleg azóta, amióta a kelet-porosországi betörés végleg meg-hiusult s egyetlen utvonulnak Németországba az maradt, amely Galicián át vezet oda. A galíciai harcok kezdetén, az orosz haderő, amely számára nézve tetemesen fölülmulta a mieinket, félkör alakban nyomult be Galiciába s nyilván úgy akart előrehaladni, hogy mialatt gyenge balszárnyát védtelenül hagyta s megsemmisítő vereségnek tette ki, centrumával és jobb szárnyával Lemberg felől szerette volna megközelíteni Németországot. Ez a taktikájuk, mint ismeretes, teljesen meghiúsult azáltal, hogy Auffenberg kettévágta az egész orosz haderőt s egy egyetemes, összfüggő operációt egyszerűen lehetlenné tett.

Erre következett az orosz előnyomulási taktika második tagja, — az, amelynek finalja most zajlott le a szemünk előtt. Az oroszok, miután Lembergnek szívós ellenállást kezdtek az iteni harc leplező órá alatt centrumuk s tartalékjaik igen jelentékeny haderőjét Ravaruskánál előretolták, de ugyanezok Lublin mellett is hatalmas csapatteket dob-tak előre azzal a céllal, hogy Dankl és Auffenberg hadseregeit elvágják az osztrák magyar haderő centrumától s így beekelven magukat, ne csak megsemmisítő csapat mérhessenek reánk, hanem egyuttal biztosíthassák maguknak a szabad utat — ezuttal orosz-lengyel területen át — Berlin felé.

Ennek a fenyegető veszedelemnek gyors felismerése parancsolta azután azt a szükségességértséget, hogy Lembergnek harcoló csapataink hagyják abba a győzelem fokozatos kiaknázását s új pozíciókban akadályozzák meg az orosz besköldést és biztosítsák Dankl és Auffenberg hadseregének a főssreggel való egyesülését.

Egy bécsi haditudósítói jelentés alapján nagy megnyugvással konstataíthatjuk, hogy ez az egyesülés ma megtörtént, vagyis az orosz taktika — most már másodszer is — meghiúsult. Galiciában harcoló seregeink ezuttal Lublintól kezdődőleg, le egészen Kelet-Galicia legdélibb pontjáig, körülbelül fordított L alakban helyezkedtek el, vagyis olyan összfüggő frontot alkotnak, amelyen keresztül még a számára tulnyomó orosz haderőnek is lehetetlen áttörnie.

POÓR ENDRE

gyógyszerésznél kapható Makón

VILMA-CRÉM

gyorsan és biztosan ható ártalmatlan szer, szopló, májfojt, arc- és köztörbösség és mindenféle bürtisztatlanság ellen

Vilma hajpor, Vilma szappan és hajfijító szer.

Ára: Vilma crém 1 korona. Vilma hajpor 1 korona, Vilma szappan 70 fill. Hajfijító 1 korona. Piperezerek több kiállításos érmekkel lettek kiállítva.

REGÉNY.

Egy világváros rejtelmei.

(592)

80. fejezet.

A csárdás.

— Nos, mi lenne akkor?

— A kisasszony Olaszország legelső asszonyainak egyikévé lenne és mi: Lucia és én, meghuzódhatnánk valahol egy kisded házikóban, a kegyed falusi házikóinak egyikében...

Márta mosolygott.

— És mit gondol, Pietró ur, hozzá mennék olyan öreg urhoz, ha még olyan gazdag is?

— Hozzá menne, mert maga okos derék leány!

81. fejezet.

Bolond állapot.

A baranyavári fogházigazgató jelentése alapján vizsgálatot indítottak Halmi Béla ellen. Vallatták, faggatták s a mi legbolondabb a dologban, kezdtek kételkedni abban, amit mondott.

Fogházigazgató és bürtönörök egyaránt rósteiték a felsülést.

Hogy hát őket így elbolondítani lehetett!

Halmi Béla a feljelentés után erősen állította, hogy ő színész és Halminak hívják, a vizsgálóbíró pedig kétségbe vonta és bizonyítékokat kívánt.

— Vigyenek a fővárosba, ott sok az ismerősöm. Kollégáim és — a Pannónia főpincére majd megmondják ki vagyok.

Fel is szállították nem sokára és a Markó-utcai palotában törvényt álltak fölőtte.

A szenzáció nagy volt.

— A budapestiek kíváncsiak voltak látni azt az embert, aki magát más csunya büne miatt becsukatta.

A tárgyaló terem zsúfolásig megtelt; de megtelt volna, ha tízszer akkora, mint a milyen. A tárgyalás előtti napon sétálás közben az egyik bürtönör megszólította Halmi.

— Magának nagyuri barátai vannak, ugy-e? mondá az őr.

— Miért kérdi?

— Tegnap két előkelő ur volt a lakásomon a maga érdekében.

— Az én érdekemben? Ugyan kik lehetek azok az urak?

— Azt mondták ön tudni fogja, csak annyit mondjak: Brandenburg gróf örökösei.

— Gondolom kik lehetnek.

— Egem arra kértek, figyelmeztessen ön, hogy fordítson köpönyeget és állítsa megint erősen, hogy Dr. Korbay. A baranyavári fogházigazgató nem fog ellene tanuskodni.

— Ha alaposan megvizsgálják, személyem nem illik a Korbay személyleírásához.

— Nem fogják alaposan megvizsgálani. Hiszen az urak beszédjéből észrevehette, hogy szegyenlik a felállítását.

— Veszedelmes dolog megint mást beszélni.

— Előkelő barátai nagyon kérik ön, állítsa csak erősen, hogy Korbay Arthur.

(Folyt. köv.)

Legujabb
jó hír!

Kőbányai sör!

A mai naptól kezdve az ismert elsőrendű, legjobb
minőségű, eredeti gyári töltésű

kőbányai világos, maláta sörök
és duplamaláta sörök

nagyban és kicsinyben szerezhető be:

Iritz Sámuel özv. cégnél,

Rendkívüli feltűnést keltenek Pártos E. és Társa áruház

újonnan bevezetett áru, eddig nem létezett olcsó árai.

Női himzett ingek	1 korona	98 fillér
Női háló kabátok	1	98
Női háló ingek	1	98
Női nadrágok schiffonból	1	98
Női nadrágok pargetből	1	98
Diszes párnák	1	98
Schiffon alsók	1	98

Bluzok, aljak, pongyolák, reform ruhák, kosztümök
leány ruhák, leány és női felöltők, női kalapok,
eredeti párisi modellek.

Gyászárunkban állandóan nagy választék!
Valódi szörme gallérok, muffok kizárólagos raktára

Makulatur-papir

kiadóhivatalunkban jutányos árban kapható.

Igyon maga is
KAKUKFŰ KESERŰT!

Készíti: **Kankovszky J. család**

KAKUKFŰ

GYOMORLIKÖR

nékülözhetetlen ital
gyomorbántalmaknál.

Kapható mindenütt.

Makón főraktár:

Sandor Zsigmond
gyógyszerárban.

Zeitler Rudolf és társai gőzmalom és jéggyár részvénytársaság Makó.

Van szerencsénk a jégvásárló t. közönség szives
tudomására hozni, hogy a jéggyártást és jégkihordást
már megkezdtük és

KRISTÁLYTISZTA MŰJÉG

malmi irodánkban (36. telefonszám), megrendelhető.
Kisebb mennyiségű jég a malomtelepen és városi
lisztüzleteinkben kapható.

50 kilóig a jég ára 6 fillér, ezen fölül mennyiségnél 4 fill.

Allítsa meg

a rikkancsot és
kérjen tőle egy
„Makói Független Újság”-
ot, megtalálja
benne amire szükség
sége van.

Eckhardt Vilmos

kéthalmi (Földeák) gaz-
dasága kisebb-nagyobb
parcellákban bérbeadó.

Értekezhetni lehet a
tulajdonossal, vagy meg-
bizottjával a helyszínen.

Elismert legjobb motorok!

Világhírű eredeti „Körting”
Diesel motorok

Álló- és fekvő szerkezetben.

Szivógáz

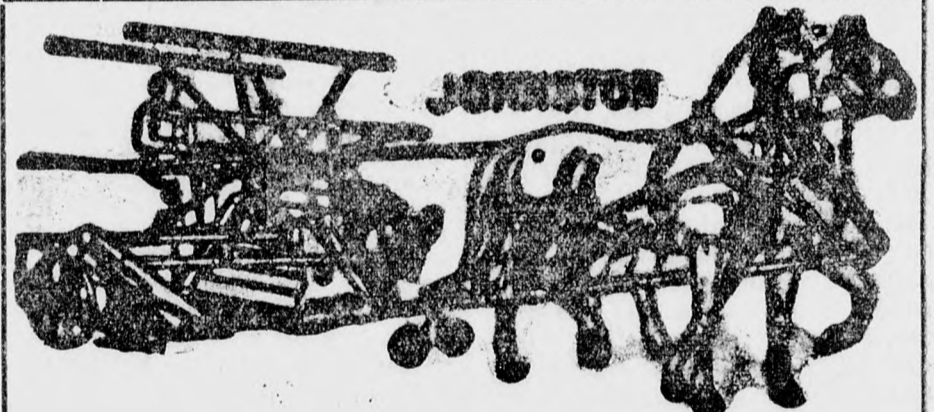
és benzinmotorok. ::
Cséplőgarnitúrák benzin- és
nyersolajlokomobilal. Benzi-
nes magánjárok.

Meglepő újdonság!

Nyersolajmotorok
keresztfejvezetővel.

Gellért Ignác és Társa mérnöki
iroda

Budapest, V. Koháry-utca 4. szám.
Saját érdekében kérjen! Ittaniul árajánlatot
Legmesszebbmenő jótállás!
Kedvező fizetési feltételek!

Értesítés! Van szerencsém a t. gazdaközönség b. tudomására
hozni, hogy Szt. János-tér 20. sz. a. (saját házamban
gazdasági gépraktáramban a legujabb modellű
JOHNSTON - eredeti -
kévekötés aratógépek már megérkeztek
és azokat a legolcsóbb árban bocsátom
nagybecsű vevőim rendelkezésére.

Johnston-féle aratógépek Makón és környékén több mint 300
gazdánál működnek, azok legnagyobb megelégedé-
sére, ami tényes bizonyítéka az aratógépek kifogástalan voltának,
ugyszintén már megérkeztek a legujabb négyzetes kukorica ültetők
is. - Ugy az aratógépek, mint a kukorica ültető gépek állandóan
teljesen felszerelve vannak raktáron. Fontos még az, hogy arató-
gépek részei nálam egész éven át kaphatók. A legsürgősebb mun-
kaidőben sem történik az aratásnál fennakadás. - Raktáron tar-
tok kitűnő Sisai-féle kévekötés zsineget, elsőrendű gépolajat, Bacher-
féle ekéket amerikai tükörcél kormánynyal, Imperátor mű-
trágya és magvető gépeket, saját találmányu vessző utánzatu vas-
pálcás boronákat, répa és szecskavágókat. - Együttal bátorko-
dom a t. gazdaközönség figyelmét felhívni a legmodernebb gé-
pekkal és szerszámokkal felszerelt gépjavitó műhelyemre, ahol
mindennemű javításokat a legszakoszerűbben, jutányos áron készí-
tek autogén hegesztő gépemmel a legkomplikáltabb munkákat
végzem. - Vízvezeték és fürdők teljes berendezését jutányos áron
vállalom. - Magamat a n. é. közönség szives pártfogásába ajánlva,
maradtam kiváló tisztelettel

LIPTÁK BÉLA mezőgazdasági gépraktára és javító mű-
helye Makó, Szent János-tér 20. ujszám.
Saját készítésű szabadalmazott hagymakapak állandóan raktáron.
Részletfizetési kedvezmények. Telefon szám 126.